

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เก็บข้อมูลครั้งเดียวมีขั้นตอนดังต่อไปนี้คือ

1. การทบทวนเอกสาร

การทบทวนเอกสารมีดังนี้

1.1 การทบทวนเอกสารปฐมภูมิ (Primary Source)

ประกอบด้วย อัลกุรอาน และ อัลหะดีษ ที่มีหลักคำสอน และบทบัญญัติต่างๆ เกี่ยวข้องกับสิทธิ และหน้าที่ของภรรยาตามกฎหมายอิสลาม

1.2 การทบทวนเอกสารทุติยภูมิ (Secondary Source)

ประกอบด้วย หนังสือคัมภีร์อัลกุรอาน หนังสืออธิบายความหมายอัลหะดีษ หนังสือกฎหมายอิสลามต่างๆและตำราอื่นๆ ซึ่งเอกสารเหล่านี้เป็นพื้นฐานสำคัญในการค้นคว้าข้อมูลและหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสิทธิ และหน้าที่ของภรรยาตามกฎหมายที่สำคัญในอดีตและกฎหมายอิสลาม

2. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

2.1.1 คู่สมรสที่นับถือศาสนาอิสลามเขตพื้นที่จังหวัดปัตตานี

2.1.2 ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้กฎหมายอิสลามว่าด้วยครอบครัวและมรดกประกอบด้วย คณะผู้ตุลาการประจำศาลจังหวัดปัตตานี ผู้ทำหน้าที่เป็นผู้พิจารณาวินิจฉัยปัญหาตามกฎหมายอิสลามว่าด้วยครอบครัวและมรดกประจำสำนักงานคณะกรรมการอิสลามจังหวัดปัตตานีและผู้นำมุสลิมในชุมชนเขตพื้นที่จังหวัดปัตตานี ได้แก่ครูสอนศาสนาอิสลามและ อิหม่ามมัศอิด

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

2.2.1 คู่สมรสจากครัวเรือนที่นับถือศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ได้มาโดยวิธีการเลือกและสุ่มหลายขั้นตอนดังนี้คือ

ขั้นตอนที่ 1

- เจาะจงเลือกอำเภอเมืองปัตตานี (Purposive Sampling) เนื่องจากเป็นอำเภอที่มีประชากรมากกว่าอำเภออื่นๆ

- สุ่มอำเภอตัวอย่างอีกจำนวน 2 อำเภอโดยวิธีจับสลาก รวมจำนวนอำเภอตัวอย่าง 3 อำเภอ

ขั้นตอนที่ 2

สุ่มตำบลตัวอย่าง จาก 3 อำเภอที่เลือกและสุ่มได้ในขั้นตอนที่ 1 ด้วยวิธีจับสลากจำนวนอำเภอละ 2 ตำบล รวมจำนวน 6 ตำบล

ขั้นตอนที่ 3

สุ่มหมู่บ้านจากตำบลตัวอย่างที่สุ่มได้ในขั้นตอนที่ 2 โดยวิธีจับสลากตำบลละ 1 หมู่บ้าน รวมจำนวน 6 หมู่บ้าน

ขั้นตอนที่ 4

สุ่มตัวอย่างครัวเรือนที่มีคู่สมรส อยู่กินเป็นสามีภริยาและมีบุตรที่มีอายุตั้งแต่ในวัยเรียนขึ้นไป โดยวิธีจับสลากครัวเรือนละ 10% จาก 6 หมู่บ้านตัวอย่างที่สุ่มได้ในขั้นตอนที่ 3 รวมจำนวน 70 ครัวเรือน

ตาราง 1 แสดงกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอำเภอ/ตำบล/หมู่บ้าน/ครัวเรือน/คู่สมรส

อำเภอ	ตำบล	บ้าน	หมู่ที่	จำนวน ครัวเรือน	จำนวน	จำนวน
					ครัวเรือน ตัวอย่าง	คู่สมรส ตัวอย่าง
เมือง	บานา	ท่าปงคารง	4	52	5	10
	ปูยุด	รามง	1	98	10	20
ยะรัง	ประจัน	บือแน	9	60	6	12
	เขาตุม	โสร่ง	3	256	25	50
มาบอ	มาบอ	ตากาะ	1	131	13	26
	ตากอบน	ม่วงหวาน	2	110	11	22
รวม				707	70	140

2.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้เกี่ยวข้องกับการใช้กฎหมายอิสลามว่าด้วยครอบครัว และมรดกได้มาโดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่

- คณะนิติธรรมประจำศาลจังหวัดปัตตานี จำนวน 1 คน
 - ผู้ทำหน้าที่พิจารณาวินิจฉัยปัญหาตามกฎหมายอิสลามว่าด้วยครอบครัวและมรดกประจำสำนักงานคณะกรรมการอิสลามจังหวัดปัตตานี จำนวน 1 คน
 - ผู้นำมุสลิมในชุมชน ที่เป็นครูสอนศาสนาอิสลาม จำนวน 3 คนโดยเลือกกลุ่มตัวอย่างจากครูสอนศาสนาอิสลามที่สำเร็จการศึกษาด้านชารีอะฮ์ หรือกฎหมายอิสลาม ไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และที่เป็นอิหม่ามมัสยิดจำนวน 3 คน กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเลือกจาก 3 อำเภอที่สุ่มเป็นตัวอย่าง คือจากอำเภอเมือง 2 คน อำเภอยะรัง 2 คนและอำเภอยะบะ 2 คน
- รวมกลุ่มตัวอย่างจากกลุ่มสมรสจำนวน 140 คน และจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้กฎหมายอิสลามว่าด้วยครอบครัวและมรดก จำนวน 8 คนรวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 148 คน

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ใช้การสัมภาษณ์ (Interview) ประกอบแบบสอบถามกลุ่มสมรสที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ได้ระบุไว้ในข้อ (2.2.1) โดยแยกการสัมภาษณ์ระหว่างสามีและภรรยา

3.2 ใช้การสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth interview) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้เกี่ยวข้องกับการใช้กฎหมายอิสลามว่าด้วยครอบครัวและมรดกและผู้นำมุสลิมในชุมชนที่ได้ระบุไว้ในข้อ (2.2.2)

4. เครื่องมือในการวิจัย

ประกอบด้วย

(1) แบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์ (Interview) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นคู่สมรส ประกอบด้วย 5 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มสมรสที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา จำนวนปีที่สมรส จำนวนบุตร อาชีพ
- ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับความยึดมั่นในหลักการอิสลามและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของภริยาตามกฎหมายอิสลามของคู่สมรส

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับการได้มาจริงซึ่งสิทธิของกริยาตามกฎหมายอิสลามได้แก่ การได้รับคำอุปการะเลี้ยงดู การได้รับการปฏิบัติ การได้รับคำแนะนำสั่งสอน จากสามีและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมนอกครัวเรือน

ตอนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติจริงเกี่ยวกับหน้าที่ของกริยาตามกฎหมายอิสลาม ได้แก่ การซื้อฟิงและปรนนิบัติสามี การดูแลรักษาทรัพย์สินของสามีและการดูแลอบรมบุตร

ตอนที่ 5 คำถามปลายเปิดเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของกริยา

(2) การสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้เกี่ยวข้องกับการใช้กฎหมายอิสลามว่าด้วยครอบครัวและมรดกและผู้นำมุสลิมนิคมในชุมชนในประเด็นต่างๆที่เกี่ยวข้องกับภาพรวมของการใช้กฎหมายอิสลามว่าด้วยสิทธิและหน้าที่ของกริยาในชุมชนเขตพื้นที่จังหวัดปัตตานี

5. การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอลงหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปัตตานี และนำเสนอต่อผู้เกี่ยวข้องเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. อบรมผู้ช่วยเก็บข้อมูล
3. กำหนดแผนงานและระยะเวลาการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. เก็บข้อมูลตามแผนงานและระยะเวลาที่ได้กำหนดไว้
5. ตรวจสอบความสมบูรณ์ และความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูล หากไม่ถูกต้อง ต้องแก้ไขใหม่ให้ถูกต้อง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่เป็นคู่สมรสด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/FW (Version.10)

- 1.1 คำนวณหาค่าร้อยละ (Percentage)
- 1.2 คำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
- 1.3 คำนวณหาค่าสหสัมพันธ์และระดับนัยสำคัญทางสถิติ

2. วิเคราะห์ข้อมูลจากคำถามปลายเปิดที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่เป็นภริยาและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เจาะลึกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้เกี่ยวข้องกับการใช้กฎหมายอิสลามว่าด้วยครอบครัวและมรดก และผู้นำมุสลิมนิยมในชุมชนด้วยรูปแบบการวิเคราะห์อุปนัย (Analytic induction) (สุภางค์ จันทวานิช, 2535 :131)